

**Kalaallit Nunatsinni pisortatigoortumik Nunatta Katersugaasivianut
Allagaateqarfianullu atasussamik kulturikkut eriagisariaqartut
illersorneqarsinnaasumik toqqorsiveqalernissaannut Naalakkersuisut pilersitsinissamut
suliaqaqqullugit Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.**
(Inatsisartunut ilaasortamit Aleqa Hammondimit, Siumut, siunnersuutigineqartoq)

pillugu

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliaq suliarinninnermini kingullermik ukuninnga ilaasorta qarpoq:

Harald Bianco, Inuit Ataqtigiit, Jane Petersenimut, Inuit Ataqtigiit, sinniisoq
Andreas Uldum, Demokraatit, siulittaasup tullia
Hans Aronsen, Inuit Ataqtigiit
Ruth Heilmann, Siumut
Aleqa Hammond, Siumut

UPA2011-mi ulloq 15. marts 2011 siullermeerneqarnerata kingorna siunnersuut
Ataatsimiititaliap misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermini kissaatigaa Nunatta Katersugaasivianut
Allagaateqarfianullu atasumik katersugaatinik toqqorsiviup pilersinnissaa Naalakkersuisut
aallartissagaat. Nunatta Katersugaasiviani Allagaateqarfianilu maannakkut
toqqorsiviugallartut mikivallaartut naammannatillu aammalu init toqqorsivittut
atorneqartariaqartut naleqqutinngitsut, toqqortallu pitsaassusiisigut innarlerneqarsinnaasut
siunnersuuteqartup siunnersuummini tunngavilersuutigai. Atisat, ammit asiusinnaasullu allat
kissassutsimi silaannaallu isugutannerani eqqortumi uninngatinneqanngikkunik asiussapput

ajortillutillu. Siunnersuuteqartup taamatut siunnersuuteqarnermini kulturikkut eriagisariaqartut tigussaasut nunatsinni pigineqartut siunissamut isumannaallisarneqarnissaat kissaatigaa, taassumalu saniatigut inuit saarni kulturikkullu eriagisariaqartut tigussaasut allat Kalaallit Nunaata avataaniittut utertinneqarnissaannik anguniakkap eqqortinneqarnissaa kissaatigalugu.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai pillugit siunnersuuteqartoq allappoq katersugaatinik toqqorsiveqarneq soorunami aningaasartuutunik arlalinnik kinguneqassasoq, naggataatigulli aningaasatigut kingunissaanut aaqqiissutip sorliup toqqarneqarnissaa apequtaassasoq.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut akissuteqaammi allapput siunnersuut Nunatta Katersugaasivianut Allagaateqarfianullu tusarniaassutigineqartoq, taassumalu uppersarpaa maannakkut toqqorsiviusut naammangitsut ullutsinnullu naleqqutinngitsut. Naalakkersuisut siunnersuuteqartutulli siunnersuutip aningaasatigut kingunissaanik misissuisinnaanngimmata siunnersuut taamatut isikkoqartillugu Naalakkersuisut tapersersinnaanngilaat. Kisiannili suut pisariaqartinneqavannersut aamma periarfissanik aaqqiissutissanillu pisariaqartitsinermik aaqqiissutaasinnaasunik misissuilluarnissamik Naalakkersuisut neqerooruteqarput, tassunga ilanngullugu suliniutit pisariaqartinneqartullu piviusunngortinnissaat qanoq akeqassanersoq. Illersorneqarsinnaasumik uninngatitsinissaq, uninngatitsiveqarnissaq kulturikkullu eriagisassat tigussaasut isumaannaallisaavigineqarnissaat tassungalu peqatigitillugu siunnersuutip aningaasatigut kingunissaasa qulaajaavigineqarnissaat paartiit tamarmik siullermeerinninnermi taperserpaat. Siullermeerinninneq tamaat isigalugu oqallinneq innersuussutigineqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Siullermeerinninneq tunngavigalugu ataatsimiititaliaq inerniliivoq toqqorsivinnik uninngatitsivinnillu atuuttunik nutarsaanissaq nutaanillu ilasinissaq qularutissaanngitsumik pisariaqartinneqartut. Ataatsimiititaliap aammattaaq ilisimavaa pineqartumi pisariaqartinneqartut siunissamut qularnaakkat taakkununngalu aningaasartuutissat tamakkerlugit ilisimaneqanngitsut, inaarutaasumik aaqqiissutissamik toqqaanissaq apequtaammat.

Kulturikkut eriagisassaatigut tigussaasut ataatsimiititaliap isumaa malillugu kulturikkut kinaassutsikkullu nunatsinnut imatut pingaaruteqartigaat inuiaqatigiittut maannamut siunissamullu qulakkeerinnittariaqartugut. Siunnersuut tassunga tunngatillugu

pissusissamisoorpoq naleqqullunilu, tassanilu tunngaviusumik isumassarsiaq siunertarlu aalajangiusimaannarneqartariaqarput. Kulturikkut kingornussatta kinaassutsittalu siunissamut qularnaarnissaat akisussaaffigaarput.

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfianillu ataatsimeeqateqarneq

Ataatsimiititaliap suliamut atatillugu paasisassarsiorluni ataasiarlugu Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu ataatsimeeqateqatigaa. Paasisassarsiorluni ataatsimeeqateqarnermi Nunatta katersugaasivianit allagaateqarfianillu uppernarsarneqarpoq. Toqqorsivimmik ullutsinnut naleqqunnerusumik amigaaateqarlutik. Ilaatigut toqqorsivissamik pisariaqartitsineq katersat ullumikkut toqqorsivissaaleqitinneqarneranik tunngavilersorneqarpoq, toqqorsivimmi uningaasuuteqarnissamut periarfissat tamakiisuunngimmata. Peqatigalugulu annertuumik kissaatigineqarpoq katersaatit amerlanerit Danmarkimit nunatsinnut nuunneqarsinnaanerit.

Nunatta katersugaasivianit allagaateqarfianillu nalilerneqarpoq, Nunatta Katersugaasivianut allagaateqarfianullu toqqorsivissamik sananermi inissianit sananermi m2-mut akigitinneqartartut assigissasaat. Peqatigalugulu Nunatta Katersugaasivianit Allagaateqarfianillu ilisimatitsissutigineqarpoq teknikkikkut piumasaqaatit amerlammata, assersuutigalugu inip kiassusaa, ikuallattoornissamut sillimanissaq, silaannaallu isugutannerata aalajangersimasuunissaat, Nunatta Katersugaasiviata Allagaateqarfialu siunertanut naleqquttumik atorineqarnissaanut piumasaqaataasut.

Allanguutissatut siunnersuuteqarnissamik pisariaqartitsineq

Siunnersuummi tunngaviusumik anguniagaq tunngaviusumik isumaqatigiissutigalugu suliap ingerlatiinnarneqarnissaa ataatsimiititaliap aalajangiusimaniaalersaarpaa, aammalu pisariaqartitat anguniakkallu qulaajarneqarnissaannut tunngatillugu paasisitsiniuteqarnissaq qulakkeertinniarlugu, tassunga minnerpaamik ilanngullugu nassuiaasiornissaq, tassani aningaasatigut kingunissai nassuiarneqassallutik. Kulturikkut kingornussatta ajortinnginnissaat qulakkeerniarlugu kulturikkut kingornussatsinnik illersorneqarsinnaasumik uninngatitsinissamut, toqqortaarnissamut qularnaarinninnissamullu piffissaq killeqarsinnaavoq. Illersorneqarsinnaasumik aaqiissuteqarnissap suliniutigineqarnissaa ataatsimiititaliap politikikkut qulakkeerusuppaa.

Ataatsimiititaliap isumaqarpoq siunnersuummi anguniakkanik suliaqaqqinnisaq imatut isikkoqartoq ajornakusoortigalunilu suliaq Naalakkersuisunit ingerlanneqartariaqarluni, taakku suliamik ilisimasaqartunik teknikkullu ilisimasaqartunik paasisimasaqartunillu sulisoqarmata.

Taassuma kinguneranik ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq aalajangiivigisassatut siunnersuummut imaattumik allannguutissatut siunnersuuteqarpoq:

Nunatta Katersugaasiviani Allagaateqarfianilu katersugaatinik illersorsinnaasumik toqqorsivimmik pilersitsinissaq siunertaralugu pisariaqartitat anguniakkallu aallaavigalugit aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaanik kingusinnerpaamik 2012-imi nassuiaammik saqqummiinissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Katersugaatinik toqqorsivimmik nutartikkamik siunissamullu qularnaakkamik pilersitsinissamik pisariaqartitsinermik nassuiaasiordermi misissueqqissaarisoqassaaq. Tamanna pissaq katersugaatit nunatsinnut utertinneqareersut, pissarsiarineqareersut Kalaallilu Nunaannilu nassaarineqartut aallaavigalugit.

Kalaallit kulturikkut kingornussaasa tigussaasut nunatta avataaniittut amerlernerusut ilisimaneqartullu nunatsinnut utertinneqarnissaat pillugu suliamik ingerlatsinermi politikikkullu periarfissanik anguniakkanillu nalunaarummi aamma allaaserinnittoqassaaq. Siunnersuuteqartup assersuutigalugu inuit saanikui Københavnip Universitetianiittut oqaatigai.

Suliniuteqanngikkutta siunissamullu qulakkeerinninngikkutta taakkulu paarinnngikkutsigit kulturikkut kingornussagut tigussaasut qanoq pineqarnissaannik nassuiaasiordermi ilanngullugu qulaajarneqassapput.

Aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai qulaajarlugit aqqissutissatut siunnersuutiniq tunngavilersukkanik assigiinngitsunik nassuiaat imaqaassaaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Allannguutissatut siunnersuutip akuerineqarnissaa Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassuteqaatigaa.

Taamatut oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut ataatsimiititaliap aappasaaniigassanngortipaa.

Harald Bianco,
Sinniisoq

Andreas Uldum
siulittaasup tullia

Hans Aronsen

Ruth Heilmann

Aleqa Hammond